

Sztrájkba lépnek a szegedi ügyvédek.

— Országos mozgalom indítása. —

(Saját tudósítónktól.) Igen nagyjelentőségű az a mozgalom, amelyet most indítanak meg a szegedi ügyvédek. Arról van szó, hogy azt az *ingyenes* védelmi kötelességet, amelyet a törvényszékeknek és ítélőtábláknál rájuk rónak, ellátni alig képesek és nem is hajlandók. Legközelebb tehát sztrájkba lépnek s az ingyenes védelmek ügyét nem látják el. Sőt országos mozgalmat indítanak és Székely Ferenc igazságügyi miniszter elé memorandumot adnak be, melyben kérni fogják, hogy a mostani állapotokat reformálják meg.

Szegedi tekintélyes ügyvédek, akik a mozgalom indítói, a következőkben mondták el a mozgalom okait a *Délmagyarország* olvasói számára:

Az ügyvédek napról-napra jobban sújtja az az állapot, hogy *ingyenes védelem* ellátására rendelik ki őket mindenféle ügyben a törvényszékekhez s táblához. Napról-napra ijesztően nőtt meg az ingyenes ügyek száma. Ugyannyira, hogy napokat áldoznak az ügyvédek az ilyen tárgyalások ellátására. És a mai lehetetlen állapotok szinte hétről-hétre súlyosodnak. Csak egy példát: A napokban hatalmas bünyű kerül a szegedi törvényszék elé: pénzhamisítási ügy, melyben tizenkét vádlott és közel hetven tanu szerepel. És az ügy olyan, hogy *a tizenkét vádlott számára tizenkét ügyvédet rendeltek ki*, — mind ingyenes védelemre.

Ez az eset adja meg a lökést a mozgalom megindítására. Befejezett dolog, hogy a kirendelt tizenkét ügyvéd közül egyik sem jelenik meg a törvényszéki tárgyaláson. *Ezzel kezdődik meg az ügyvéd-sztrájk*, amelyenre még nem volt példa az országban.

Az ügyvédek szolidárisak: közös a baj, türehetetlenek. Tudjuk, hogy a kincstárra kár háramlik csak az említett pénzhamisítási ügyben is, ha a tizenkét ügyvéd elmarad és e miatt a tárgyalást el kell napolni. Tudjuk, hogy ha kirendelt ügyvédek ellen kártérítési pert indít az állam, meg is fogja nyerni. Mi fizetünk is, — viszont az ügy természete olyan, hogy arról mindenkinek tudomást kell venni. Tudomást vesz róla az igazságügyi miniszter is.

Mivel ezek a bajon nem speciálisan szegediek, hanem az ország ügyvédei mindenütt, majdnem egyforma súlyosan érzik, így reméljük, hogy a szegedi ügyvédi mozgalom országossá válik, *az ügyvédi sztrájk általános lesz*. Bár reméljük azt is, hogy ezt már nem fogják bevárni, hanem hozzá fognak a mai helyzet megváltoztatásához.

Memorandumot fogunk az igazságügyi miniszter elé terjeszteni, melyben előterjesztjük, miképen volna leghelyesebb ennek a kérdésnek méltányos rendezése.

Hangsúlyozzuk, hogy a mai állapotok már mindnyájan érezzük, hogy a mai állapotok olyan súlyos terheket rónak ránk, hogy a határozott föllépésünk természetes mindazok előtt, akik ismerik az ezzel járó megterhelésünket.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET

Színházi műsor.

Nov. 8, szerda: délután: Keresd a szíved, szinmű, ifjúsági előadás
este: Babuska, operett. (Páros 1/2)
" 9, csütörtök: Hit és haza, népdráma. Bemutató. (Páratlan 1/2)
" 10, péntek: Hit és haza, népdráma. (Páros 1/2)
" 11, szombat: Hit és haza, népdráma. (Páratlan 1/2)
" 12, vasárnap: délután: Cigányszerelem, operett
este: Bánkbán, szomorujáték. (Páros 1/2)

A japán festészetről.

— Londoni levél. —

Mi volt az, ami Mr. Artur Morrisont a népszerű nyugati világnak humorjától, szenvedélyeitől, a sötét Thames rakpartjától, erdőitől és az essexi műcsarnoktól a legtávolabbi keleti világ festészetébe csalogatta, olyan életbe, amelyről még senki sem irt több hivatottsággal és tudással, mint éppen ő?

Akármi volt az, ő mindenesetre lelke hajlamait követte, amikor nagy fáradsággal és még több tudománnyal megirta két kötetes nagy munkáját „*The Painters of Japan*” címen, amely ez év szeptemberében jelent meg Londonban és páratlan a maga nemében.

A japánok maguk is elismerik az ő munkájának és véleményének tekintélyét, ugyanarra, hogy tiszteletbeli tagja lett a legkiválóbb japán egyesületnek, a „*Nihon Bijutsu Kyokwai*”-nak, amivel fölényes megkülönböztetésben részesült a többi keletkutatókkal szemben.

Az európaiak figyelmét legelőször a színnyomatok hívták föl a japán művészek kimeríthetetlen invencióira. Színeik, új, idegen harmóniájuk, sajátos mintáik, merész térközeik, koncepciójaik annál inkább lekötnek bennünket, minél jobban mélyre hatolunk benső életüknek. Érthetetlen vágyódást ébreszt bennünk egy öreg kimonó nézése, az esti kápen az eső, a magányos vándor, japán tea-házak között, vagy egy vadliba, amint keresztül száll egy japán vidéken. Megállapítjuk, hogy a japán festészet több mint díszítés vagy kézügyesség. Látható különben a *Londoni Schepherd's Bush*-i gyűjteményen is a különös bizarrság, szépség és invenció, azonkívül nagyfokú vallási átérzés is a korábbi és későbbi képeken egyaránt, szinte annyira, hogy *Cnidosi Demeter* idejébe képzeljük magunkat.

A japán festészet több mint ezer éves. Azonban a korábbi művek nagyrésze elpusztult nagy veszteségére a kultúrtörténetnek és a keletkutatóknak. Mit nem adnának ma egy olyan csodálatos eredeti viziókéért, mint aminő a 8-ik század *Buddhista angyala* vagy a 9-ik századból való *Nachi vizeses* — mindkettő gyönyörű reprodukcióban látható Mr. Morrison első kötetében. Ez utóbbi festményt *Kanaokanak* tulajdonítják, a japán génusz első aranykora csodás mesterének, aki halhatatlan nevet és semmi munkát sem hagyott hátra. Legalább is a modern kritika mindent elrabolt tőle.

Általában a japán festészet korai időszakának, a stíl és koncepció nagyságának megértéséhez a Morrison-féle munka a legkiválóbb. A japán festészet második nagy virágzását *Kanaoka* után — a sok epikus részlet jellemzi, a faj hősi ideáljai, dicső harci tettek — szimbolizálása és megörökítése található a fentmaradt emlékeken. Az ezeken látható felfogás és vérmérséklet különbség élesen megkülönbözteti az ezen időbeli kínai munkáktól. Ennek a második nagy virágzó időszaknak főképviseleje a *Tosa*-iskola.

Sajnos, ezt a korábbi kutatók — *Gouse* és *Anderson* — teljesen félreértették, rosszul magyarázták, sőt el sem ismerték. Mr. Morrisoné az érdem, hogy a teljes igazság feltárlásával ezt az iskolát a művészet ítélőszéke előtt igazi piedesztáljára emelte és Európa szemében elismertté tette. Bár ebben a tekintetben nagy hatással volt rá is — a jelenleg élő két

legnagyobb japán festőnek *Shimomura* és *Kwanzannak* szuggesztív működése — a régi festészeti dicsőség és nagyság elismertetés érdekében.

Általában nem szabad felejtetni, hogy a japán „iskola” egész mást jelent, mint az európai „iskola”. *Raphael*, *Rubens*, *Rembrandt*-ban tetőpontra jut a művészi kifejezésnek bizonyos eszköze. Ugyanigy a japán iskola alapítóiban is. De míg az európai „iskolák” stílusa legfőleg a művész közvetlen követőiben él, addig a japán „iskolák” művészei mindig fentartják művészi és individualis szabadságukat.

A nemzet génuszának a „Tosa-iskolában” való megtestesítése a 15. században éli fénykorát, azonban a kínai befolyás tultengése a 16. században három új „iskolának” adott életet, melyek főleg a buddhista vallás *Zen* szektájának filozófiai ideáit ábrázolják és dolgozzák föl. A következő „iskolák” teljesen naturalisztikus irányt követnek és színeiknek gazdagsága felfogásaiknak eredetiségével a legtöbb modern festő nem versenyezhet. Gyönyörűen ábrázolja Mr. Morrison a nagy mestert, *Matabei*-t, akinek a méltatása annyival inkább nehéz, mert róla Japánban is a legkülönbözőbb vélemények uralkodnak. És bár igaz, hogy az eredeti japán kollekciók terjedelmesebbek, mint a Mr. Morrisoné, tagadhatatlan, hogy ezt a nekünk nagyon idegen tárgyat a közellátás és könnyebb ítélhetőség horizontjába állította.

A japán klasszikusokat, akiket nemhogy megítélni, de megérteni is nehéz, közvetlenül látjuk Mr. Morrisonnál s ez annál is inkább fontos, mert a mai japán festészet fejedelmei *Shimomura* és *Kwanzan* e klasszikusok nyomdokain haladnak.

Tagadhatatlan, a japán festészet mult és jelen tanulmányozása és átérzése nagyon közel hozza lelkünkhez az eddig félő idegenséggel nézett keleti világot; színezésük, felfogásuk, kidolgozásuk, szimbolizálásuk új forrásokat nyújtanak az európai szemmel és érzéssel néző és dolgozó művészeknek. S a japán lélek és véralkat munkájából sok újat tanulhatunk jelen és jövő nemzedékünk okulására.

* **Női Hamlet-ek.** Sarah Bernhardt után a berlini Adele Sandrock játszotta el Hamlet szerepét a berlini Operaházban. De sem ő, sem Sarah Bernhardt nem az első női Hamlet; jóval régebben, ugy Franciaországban, mint Németországban és Angliában, már voltak nők, akik ezt a nehéz férfiszerepet játszották. Az első női Hamlet Felicitas Abt volt, aki 1734-ben született, és akit Wieland képeztetett ki. Negyvennégy éves korában játszotta el a szerepet, de a kritika nagyon ridegen, hüvösen fogadta. Abt után, majdnem száz évvel később, Stegemann Marie stettini művésznő nemcsak Hamletet, hanem Romeót és Petrucchiót is játszotta, ép oly kevés sikerrel, mint elődje. A művésznő kezdetben énekesnő volt és mindenütt férfitárat énekelt. Milanóban például nagy sikere volt Romeo szerepében. Amikor énekhangját elvesztette, a drámához tért át, ott ugyan csak férfiszerepeket játszott, de kifütyölték.

A fogak ápolására

legjobb a
Gerle-féle

„Oxygen” Fogviz

2176/sz. ára 70 fillér

Kapható Szeged,
Klauzál-
térén, a **KIGYÓ** gyógy-
tárban.